

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף צב

זהר פרשת בהעלותך דף קנב: (עם תרגום ללה"ק)

דכתיב או רבי ינחק מקשה על הת"ק שאמר שהוא דבר אחד שע"י שטימא אותו הוא צדק רחוקה, והלא כתיב או צדק רחוקה שזה מראה שהם שני דברים, אמר ר' יוסי כאן עד לא מסאבין ליה, כאן בטר דמסאבין ליה אמר ר"י הראשון היינו קודם שטימאו אותו מלמעלה היינו שחטא ועדיין לא נסתלק נשמה העליונה ממנו, והשני הוא כשכבר טימאו אותו מלמעלה שנסתלק ממנו הנשמה העליונה והוא עומד צדק רחוקה מן הקדושה, ומשמע אפילו האי או האי לא ישרי עלוי קדושה דלעילא, ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה ומשמע מן הכתובים שבין אותו שעדיין לא טימאו אותו מלמעלה, או אותו שכבר טימאו אותו, אבל על שניהם אינו שורה הקדושה העליונה, וע"כ לא יעשו את הפסח בזמן שבני עושים אותו, ואי תימא הא בירחא תניינא עביד ואם תאמר שהוא אינו נפקד כלום שהרי צדק השני יעשה פסח שני, ע"ז אמר אי לא מתקן גרמיה לא, אלא כיון דמתדכי ומתקן גרמיה הא ירחא תניינא למעבד פסחא אם גם אז לא יתקן עצמו לשוב מחטאתיו לא יעשה גם פסח שני, אלא כיון שמתקן עצמו אז יעשה פסח צדק השני, מכאן בל"ג דמדכי גרמיה מדכאן ליה מכאן רואין שכל אדם שמטהר עצמו מטהרין אותו מלמעלה, כמ"ש ז"ל הצא לטהר מסייעין

שמות רבה כ, יט

וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים
לְנֶפֶשׁ אָדָם, וְאִין אָדָם אֶלָּא יוֹסֵף
שְׁנַאמֵר (תהלים עח ט) אֶהֱלֵ שֶׁפֶן
בְּאָדָם, וְכִתִּיב (שם פסוק סז) וַיִּמָּאֵס
בְּאֶהֱלֵ יוֹסֵף, בְּזָכוֹת עֲצֻמוֹתַיָּךְ
הֵם עוֹשִׂים פֶּסַח-קָטָן. כִּי הִשְׁבַּע

פרי צדיק פסח שני אות ג'

והנה חי' בזה"ק (כ"ס) דקדושת פסח ראשון הוא מחתא לעילא דכליק ולא גמיה ופסח שני גמיה מעילא לחתא דגמיה ולא כליק, דעיקר קדושת פסח מלריס הוא דק מכתא חתעל"ע שהופיע עליהם הקדושה בתכלית להוליאם מהכלית הריחוק לשורש הקדושה בעלם כנודע, וזהו בחי' חתי דכה (כמ"ס סוטה ט:) היינו שהשי"ת מקרב אז נפשות ישראל להקדושה כמשי"ג והשא חתכס על כנפי גשרים ואביא חתכס אלי וזהו ענין דכליק מחתא לעילא, חתכס ענין פסח שני היא דייקה ע"י חתעל"ת שמרגיש בנפשו שמתרחק מאד מכלל קדושת ישראל ולבו נשצר בקרבו וע"ז זוכה לתכלית התיקון להיות נתקן הכל בשורש והוא ענין חתי דכה חתכס (גמרא שם) שכביכול מרכין קדושתו לתחתית המדרגה, והנה כל ה' יום שנופכת